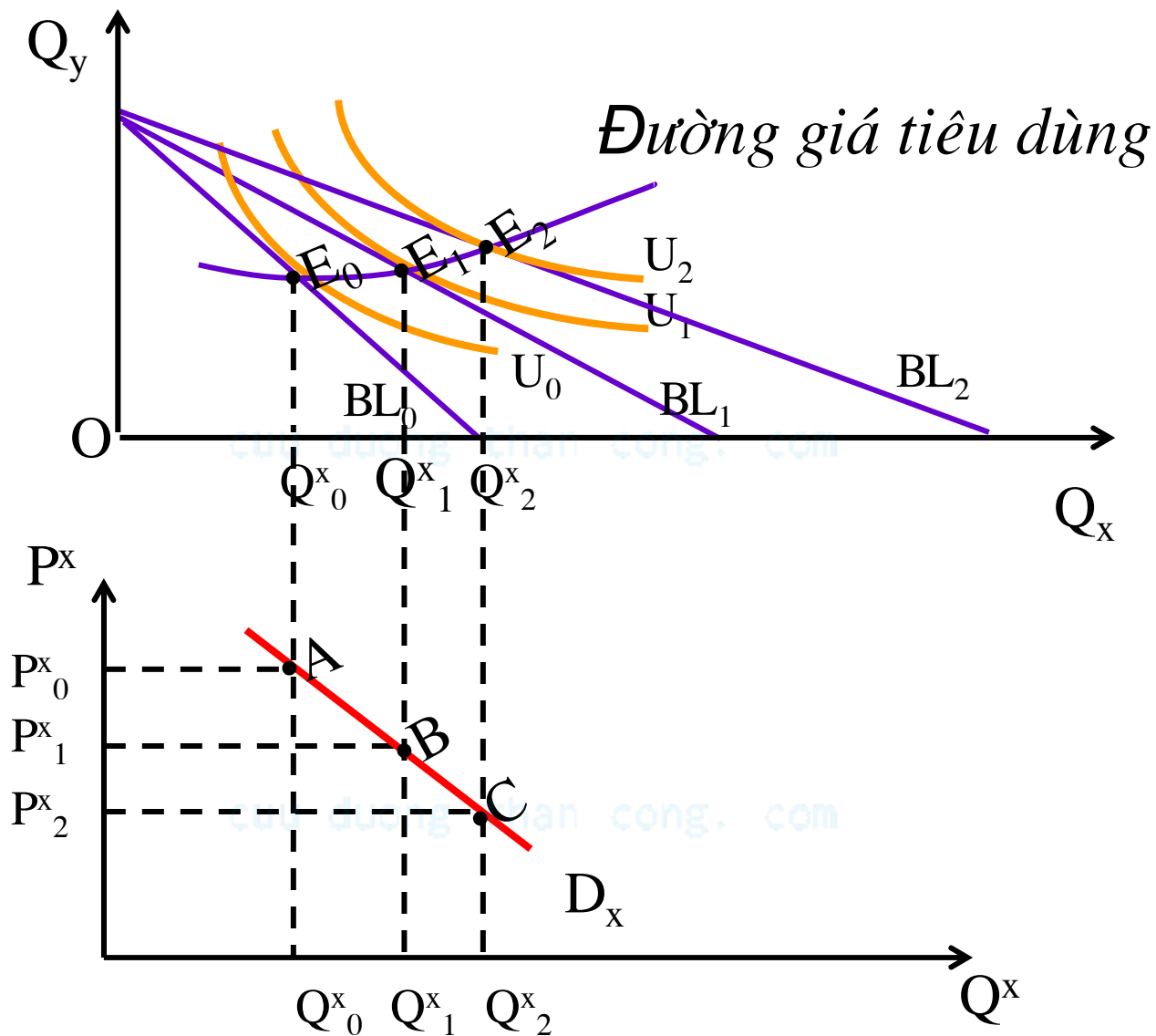

LÝ THUYẾT NGƯỜI TIÊU DÙNG (Tiếp)

TS. Lê Văn Chiến – COE - VNU

1.9. Xây dựng đường cầu

Độ co giãn của cầu theo giá

$$e_p = \frac{\partial X / \partial p_x}{X / p_x} = \frac{\partial X}{X} \bigg/ \frac{\partial p_x}{p_x}$$

E_p bằng nghịch đảo của độ dốc của đường cầu chia cho mức cầu trên giá
 $E_p < 0$ vì đường cầu dốc xuống.

$|E_p| = 1$: Chi tiêu không đổi khi giá không đổi.

$|E_p| > 1$: Chi tiêu tăng khi giá giảm, giảm khi giá tăng

$|E_p| < 1$: Chi tiêu giảm khi giá giảm, tăng khi giá tăng

Độ co giãn chéo của cầu

$$e_c = \frac{\partial X / \partial p_Y}{X / p_Y} = \frac{\partial X}{X} \bigg/ \frac{\partial p_Y}{p_Y}$$

$e_c > 0$ X và Y là thay thế

$e_c < 0 \Rightarrow$ X và Y bổ sung

Liên hệ giữa độ co giãn của cầu theo giá của các hàng hóa

$$dM = Xdp_X + p_X dX + Ydp_Y + p_Y dY$$

Giả sử thu nhập và giá hàng hóa Y không thay đổi, ta có:

$$Xdp_X + p_X dX + Ydp_Y + p_Y dY = 0 \quad \text{Nhân 2 về với } p_X/Mdp_X \quad 1 = X/X = Y/Y$$

$$\frac{p_X X}{M} + \left(\frac{dX}{X} \frac{p_X}{dp_X} \right) \left(\frac{p_X X}{M} \right) + \left(\frac{dY}{Y} \frac{p_Y}{dp_X} \right) \frac{p_Y Y}{M} = 0$$

$$\text{Đặt: } p_X X/M = \alpha_1; p_Y Y/M = \alpha_2$$

$$\alpha_1 (1 + e_p) + \alpha_2 e_c = 0$$

Nếu biết phần chi tiêu cho X, Y trong tổng chi tiêu, biết độ co giãn của cầu theo giá của X, có thể tính độ co giãn theo giá chéo của Y theo X.

1.10. Xây dựng đường cầu bằng đại số

$$-\frac{dX}{dY} = \frac{\partial U / \partial Y}{\partial U / \partial X} \quad \text{và} \quad \frac{\partial U / \partial X}{\partial U / \partial Y} = \frac{p_X}{p_Y}$$

Ta có:

$$-\frac{dY}{dX} = \frac{\partial U / \partial X}{\partial U / \partial Y} = \frac{p_X}{p_Y} \quad (*) \quad \text{Ràng buộc NS:}$$

$$M = p_X X + p_Y Y$$

$$Y = \frac{M}{p_Y} - \frac{p_X}{p_Y} X \quad (**)$$

Nhân cả tử và mẫu số của (*) với vế phải của (), ta có**

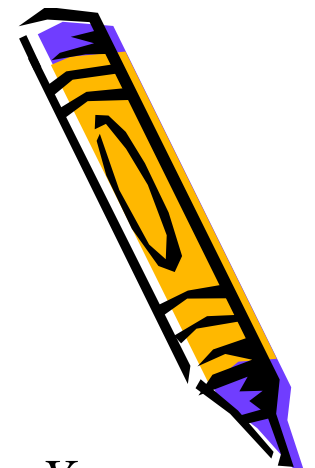
$$\frac{\partial U (M / p_Y - X p_X / p_Y) / \partial X}{\partial U (M / p_Y - X p_X / p_Y) / \partial Y} = \frac{p_X}{p_Y}$$

$$X = X^d(p_X, p_Y, M) ; \quad X = X^d(p_X, p_Y, M)$$

Hàm cầu ngược

$$p_X = p_X^p(X, p_Y, M)$$

$$p_Y = p_Y^p(Y, p_Y, M)$$

VD:

- Có hàm lợi ích dạng Cobb-Douglas

$$U = X^{\alpha} Y^{\beta}$$

- Các lợi ích cận biên

$$\frac{\partial U}{\partial X} = \alpha X^{\alpha-1} Y^{\beta} \quad (1) \quad ; \quad \frac{\partial U}{\partial Y} = \beta X^{\alpha} Y^{\beta-1} \quad (2)$$

Chia (1) cho (2)

$$-\frac{dY}{dX} = \frac{\alpha Y}{\beta X} \quad (=P_X/P_Y)$$

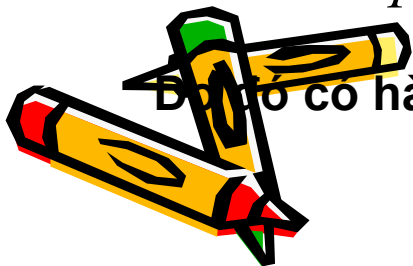
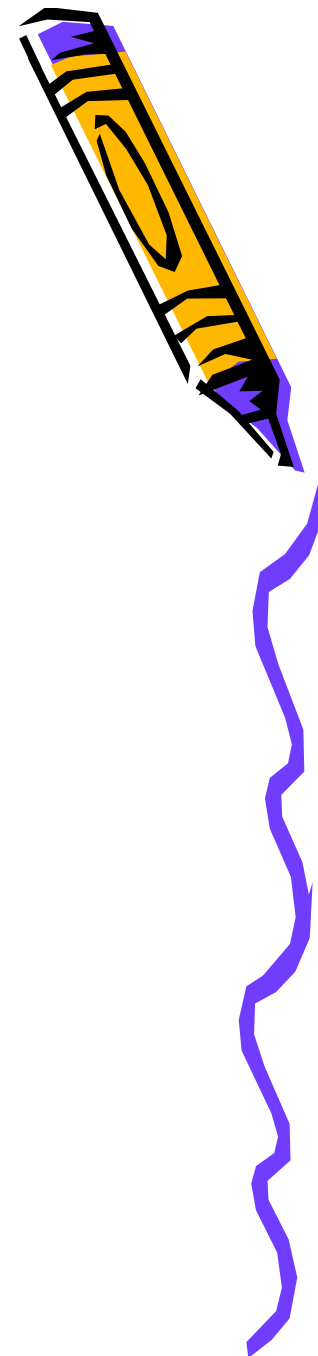
Nhân 2 về với vế phải của $Y = \frac{M}{p_Y} - \frac{p_X}{p_Y} X$ **ta được**

$$\alpha p_Y (M / p_Y - X p_X / p_Y) = \beta p_X X$$

$$\alpha M - \alpha p_X X = \beta p_X X$$

Đã có hàm cầu hàng hóa X:

$$X = \frac{M}{p_X} \left(\frac{\alpha}{\alpha + \beta} \right) \quad (3)$$

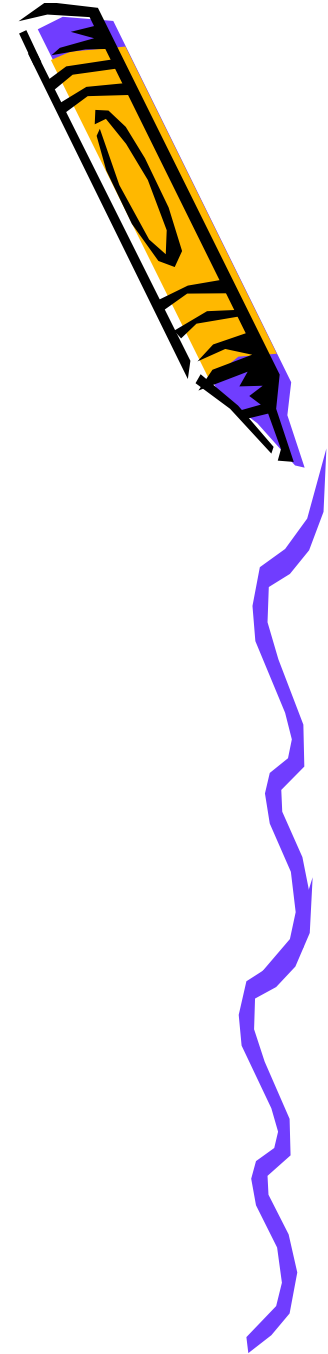
- Thay (3) vào ràng buộc NS:

$$Y = \frac{M}{p_Y} - \frac{p_X}{p_Y} \left(\frac{\alpha M}{(\alpha + \beta) p_X} \right)$$

$$Y = \frac{M}{p_Y} \left(\frac{\beta}{\alpha + \beta} \right)$$

cuu duong than cong. com

cuu duong than cong. com

II. Phân tích sâu hơn về lý thuyết lựa chọn của người TD

2.1. Ảnh hưởng thu nhập và ảnh hưởng thay thế.

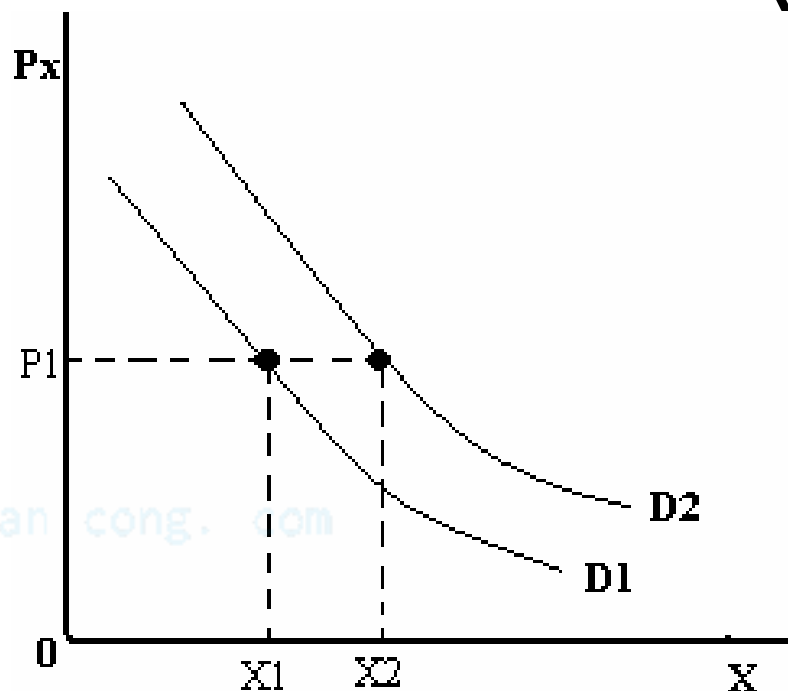
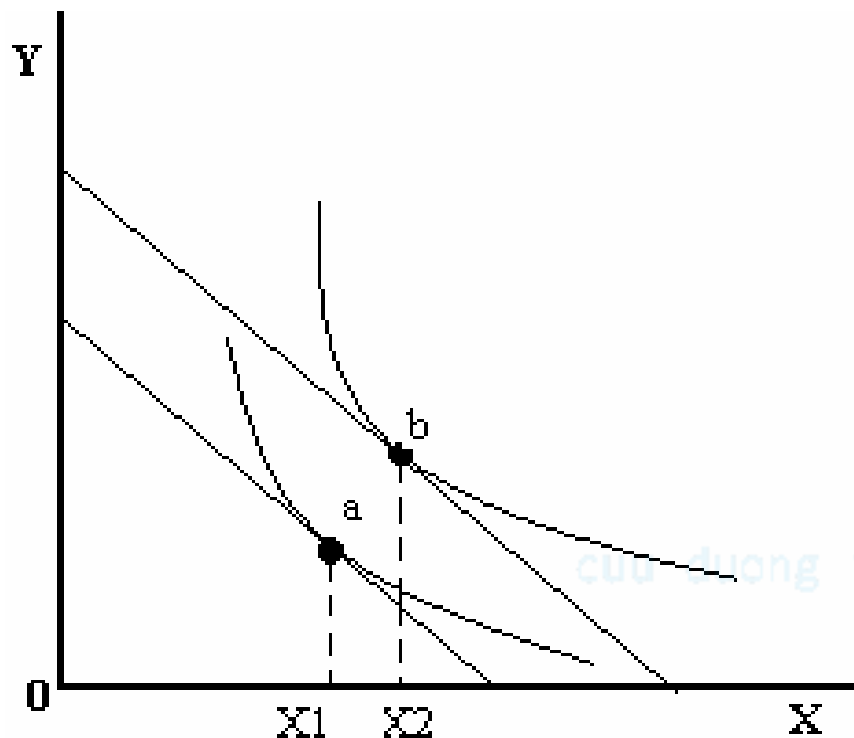
- Ảnh hưởng thu nhập (IE) là thay đổi trong tiêu dùng chỉ do thay đổi thu nhập thực tế gây ra.
- Ảnh hưởng thay thế (SE) là thay đổi trong tiêu dùng chỉ do thay đổi giá tương đối gây ra.

cuu duong than cong. com

cuu duong than cong. com

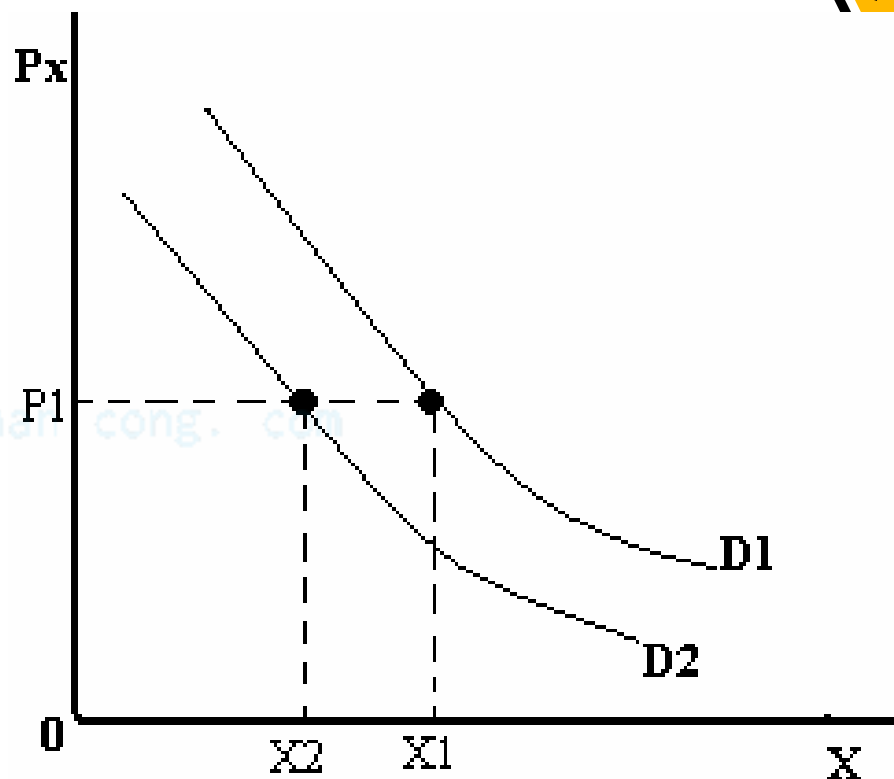
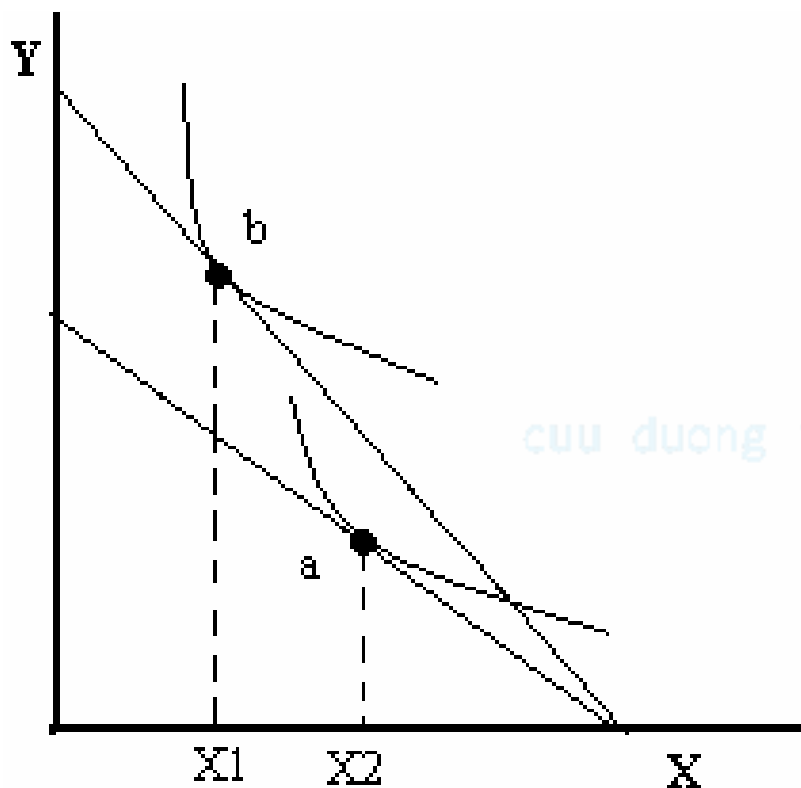
Thu nhập thay đổi

Khi giá HH không thay đổi, thu nhập tăng lên sẽ làm đường cầu dịch phải. Cả X , và Y là hàng hóa bình thường, cầu sẽ tăng lên khi thu nhập

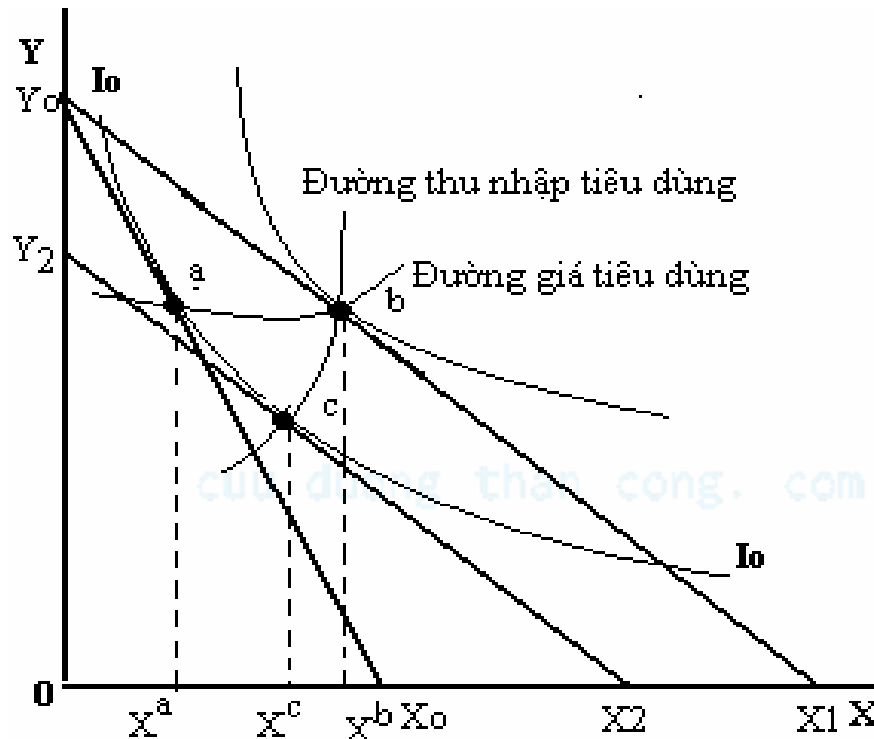

- Ảnh hưởng của thay đổi giá hàng hóa khác

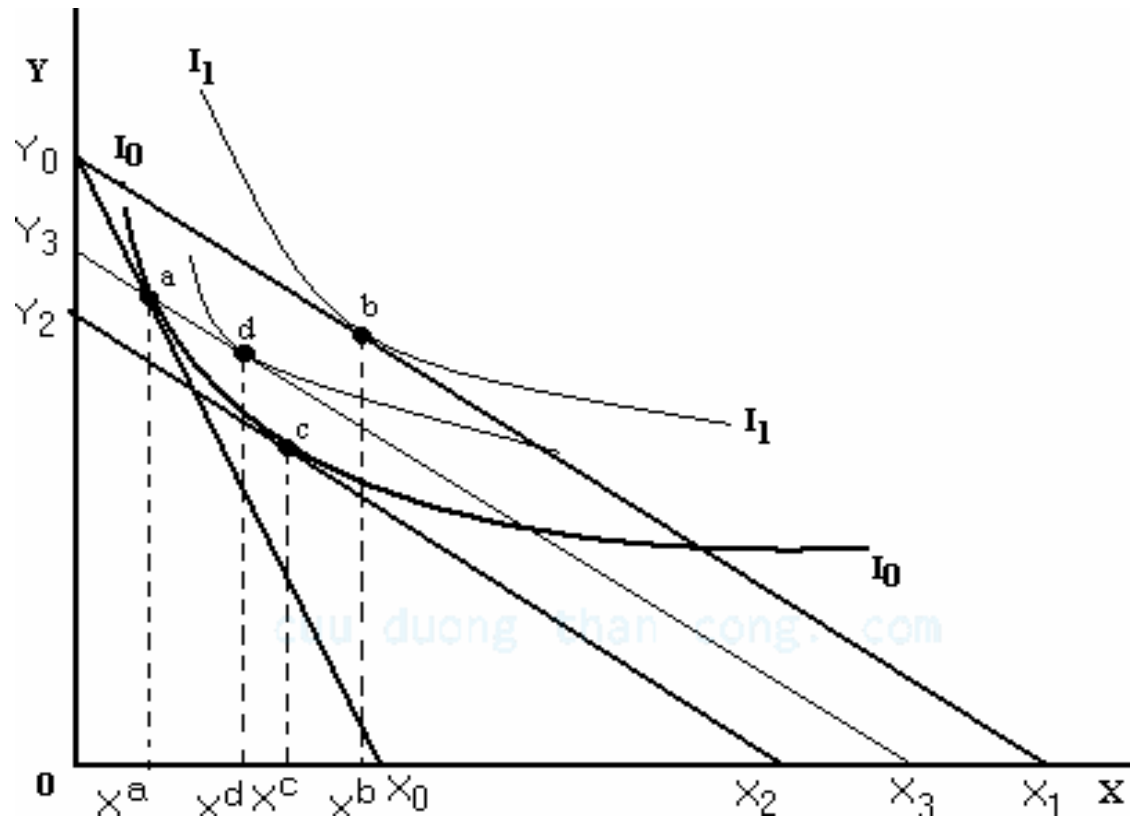

Khi giá HH Y giảm, người TD chuyển sang vị trí cân bằng mới (a sang b), dù P_X không đổi nhưng lượng cầu X giảm, nên X và Y là HH thay thế. Đường cầu về X dịch sang trái.

Ảnh hưởng thay thế & ảnh hưởng thu nhập

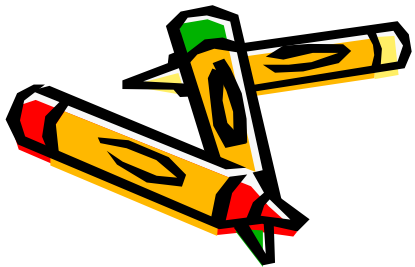
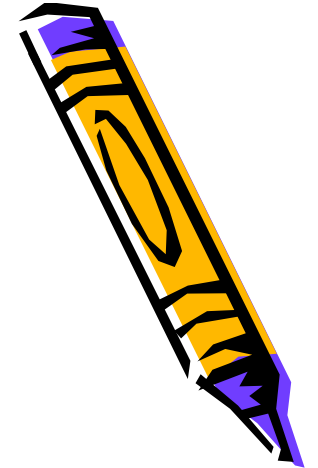

- Lúc đầu người TD cân bằng tại điểm a trên đường NS
- Giá X giảm, đường NS người TD chuyển sang b
- Vẽ đường NS giả định $Y_2X_2 \parallel Y_0X_1$, tiếp xúc với I_0 tại c. C nằm trên đường thu nhập tiêu dùng.
- Sự vận động dọc theo đường bàng quan từ a đến c gọi là do ảnh hưởng thay thế, từ c đến b là do ảnh hưởng thu nhập

Ảnh hưởng thay thế và ảnh hưởng thu nhập bằng cách khác

$(X^d - X^a)$ là ảnh hưởng thay thế, $(X^b - X^d)$ là ảnh hưởng thu nhập

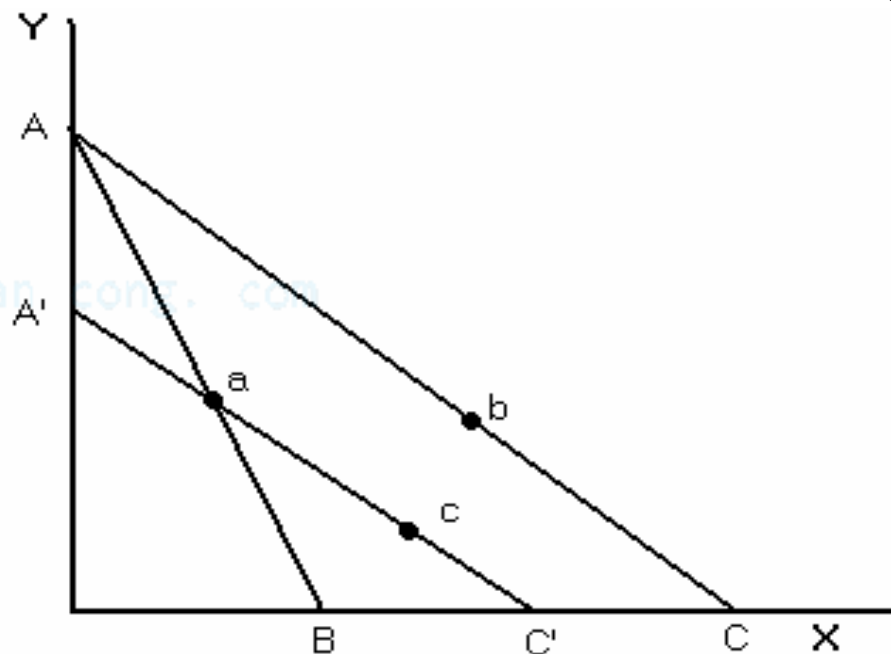

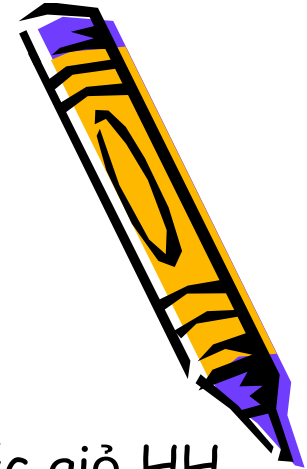
2.2. Cầu nhiều hàng hóa

Lý thuyết sở thích bộc lộ

- Giả định:

- Người TD chi hết TN của mình
- Với mức TN XĐ, mức giá HH XĐ, người TD chỉ chọn một giỏ HH.
- Với mỗi giỏ HH được chọn chỉ tồn tại một tình huống giá và thu nhập duy nhất.
- Các sự lựa chọn của người tiêu dùng là nhất quán.

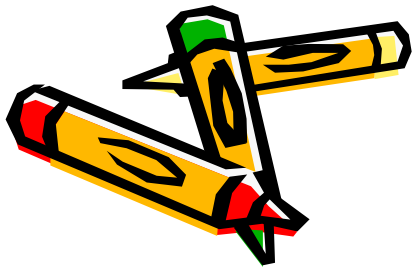

2.2. Cầu nhiều hàng hóa

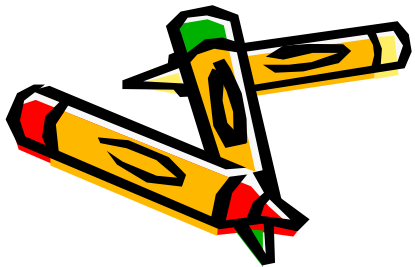
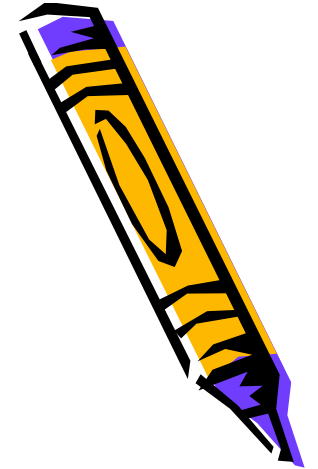
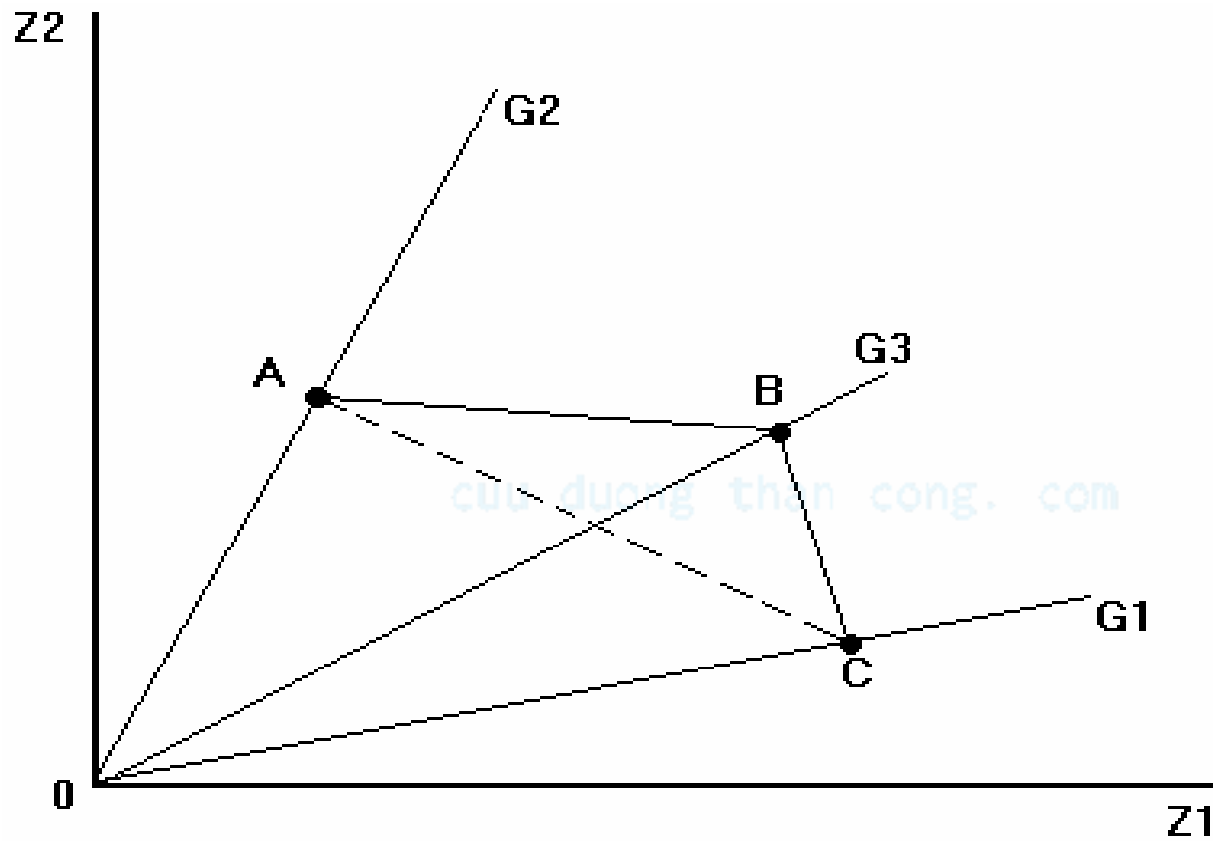
Công nghệ tiêu dùng

Giả định

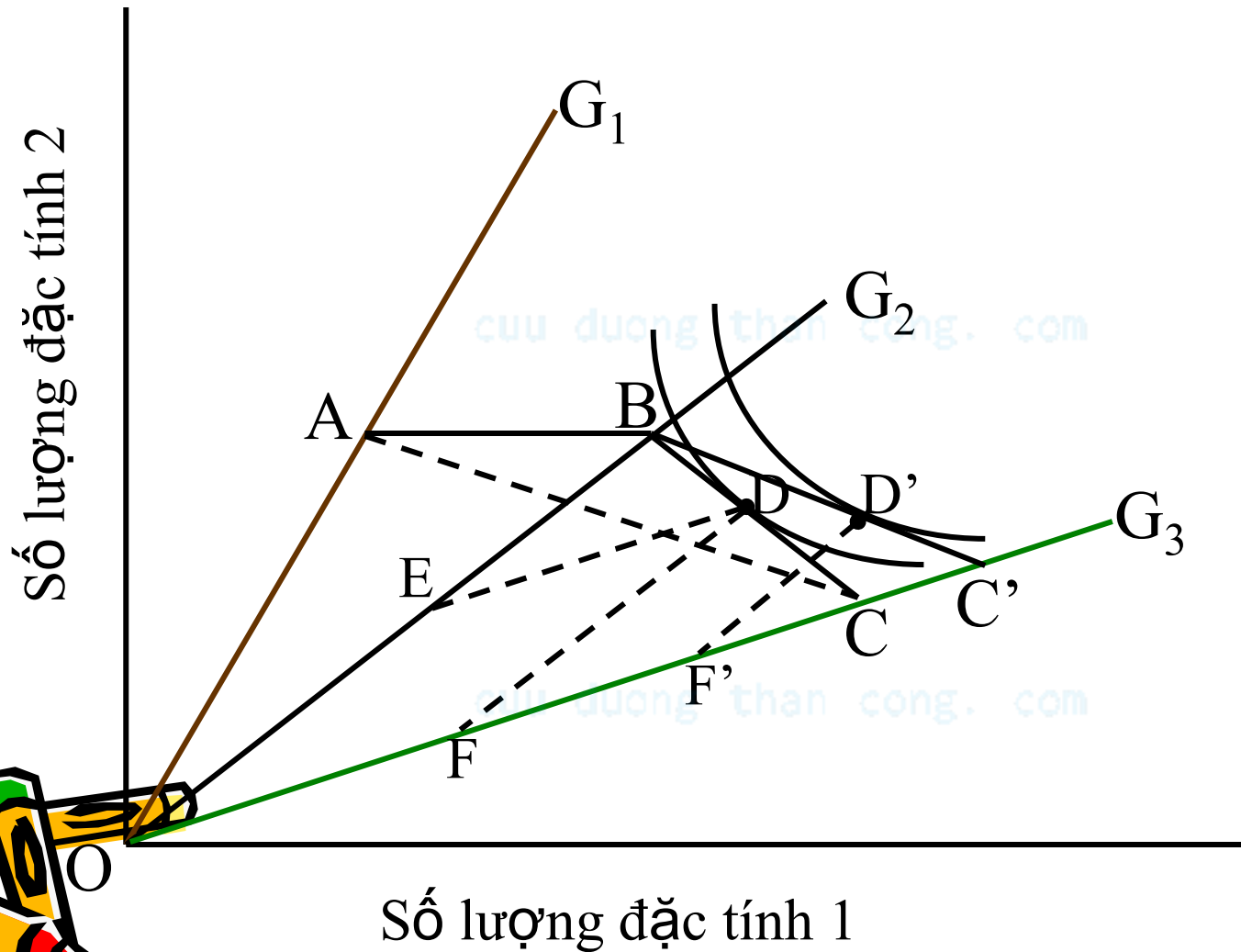
- HH mà người TD mua là các yếu tố của quá trình tiêu dùng, các giỏ HH là các bó đặc tính.
- Người TD thích các đặc tính của HH chứ không phải thích bản thân HH. Bài toán lựa chọn TD thành bài toán chọn bó đặc tính thích nhất. Sự lựa chọn này bị ràng buộc bởi ngân sách, mối quan hệ giữa các bó HH và bó đặc tính, gọi là *công nghệ tiêu dùng*.
- Người TD chi hết thu nhập
- Người tiêu dùng không bão hòa về các đặc tính của HH.

Giới hạn khả năng đặc tính

Cầu về các đặc tính của hàng hoá

- Giải pháp góc
- Trợ cấp bằng hàng hoá
- Đường cầu thị trường

